

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ηράκλειο, 29-1-2024

ΠΕΡΙΦ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΜΙΑΣ & Δ/ΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΕΥΤ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αριθμός Πρωτ.: Φ1.3/1678

Ταχ. Δ/ση: Μονοφατσίου 8

Ταχ. Κώδικας: 712 01 Ηράκλειο

ΠΡΟΣ: - τους/τις συναδέλφους Φιλολόγους Γυμνασίων, Γενικών και
Επαγγελματικών Λυκείων Ηρακλείου, επιστημονικής αρμοδιότητας
της Συμβούλου Εκπαίδευσης Φιλολόγων Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο,
Ιωάννας Α. Ραμουτσάκη

Ιωάννα Α. Ραμουτσάκη,
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων
Ηρακλείου Κρήτης,
Πληροφορίες : Ουρανία Χαϊρέτη
Τηλ. Γραφείου : 2810-246400
Κιν. 6973019040
e-mail γραμματείας : pekeskritis@sch.gr
e-mail προσωπ.: iramouts@sch.gr
iramouts@gmail.com

- τους/τις συναδέλφους Γυμνασίων Γενικών και Επαγγελματικών
Λυκείων Ηρακλείου, παιδαγωγικής αρμοδιότητας
της Συμβούλου Εκπαίδευσης Φιλολόγων Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο,
Ιωάννας Α. Ραμουτσάκη

(Δια της Δ.Δ.Ε. Ηρακλείου)

Κοινοπ. :

- Προς τον Δ/ντή Δ/σης Δ/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου

ΘΕΜΑ: Ευχές της Σ.Ε. Φιλολόγων, Ιωάννας Α. Ραμουτσάκη, με αφορμή την εορτή των Τριών Ιεραρχών

Αγαπητοί και Αγαπητές συνάδελφοι,

Αφού σας ευχαριστήσω και σας συγχαρώ για μία ακόμη φορά για το εξαιρετικό σας έργο, με αφορμή την αυριανή, μεγάλη εορτή για την Παιδεία, την εορτή των Τριών Ιεραρχών, εύχομαι Χρόνια Πολλά και κάθε επιτυχία στη συλλογική μας προσπάθεια!

Σήμερα, που ο Άνθρωπος με Α κεφαλαίο είναι ζητούμενο για ολόκληρο τον κόσμο, οφείλουμε να υπογραμμίσουμε πως η αναδόμηση της κοινωνίας μας περνάει μέσα από τη νέα γενιά, η οποία χρειάζεται πρότυπα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης, γνώσης συνυφασμένης με την Αγάπη και την Αρετή, κοινωνικής ευθύτητας και ευαισθησίας. Τέτοια πρότυπα είναι οι ιερές μορφές των τριών Ιεραρχών, **του Μεγάλου Βασιλείου, του Γρηγορίου του Θεολόγου και του Ιωάννου του Χρυσόστομου.**

Όποιος, στ' αλήθεια, επιχειρήσει να μιλήσει για τη ζωή και το έργο τους, σίγουρα, θα προβληματιστεί όχι για το τι θα πρέπει να υπογραμμίσει, αλλά για το τι επιτρέπεται να παραλείψει από ένα τόσο μεγαλόπνοο έργο. Οι άνθρωποι αυτοί ήταν υπαρκτά πρόσωπα και όχι απόμακρα για μας αποκυήματα μιας μυθοπλασίας · ήταν άνθρωποι που αφιέρωσαν τη ζωή τους στην κατάκτηση της γνώσης της Επιστήμης, στη διακονία του συνανθρώπου και στην άσκηση της κατά Χριστόν Αρετής.

Αν και καθένας τους έχει ιδιαίτερη γιορτή μέσα στο έτος, εντούτοις από το 1.100 μ.Χ. θεσπίστηκε ο συνεορτασμός τους στις 30 Ιανουαρίου. Αυτή η κοινή εορτή πηγάζει πιθανότατα από μια μακρά και σαφή πολιτισμική Παράδοση που αντανακλάται διαχρονικά στην Παιδεία μας και εκφράζεται μέσα από την κοινωνική ευαισθησία, το νοιάξιμο για τον άλλο, τον συνάνθρωπο, την ειρηνική συνύπαρξη, την ελεύθερη βούληση, που διασφαλίζει η αληθινή Δημοκρατία, την απόλυτη ισορροπία του ανθρώπου με τον Θεό, με τον συνάνθρωπο, με τον εαυτό του και με ολόκληρη τη φύση, «με σημείο αναφοράς το γενέθλιο τόπο, ως κυριότερο παράγοντα κοινωνικής συνοχής» (Καψωμένος, 2012).

Το μοντέλο αυτό, που δεν έχει καμία σχέση με το δυτικό πρότυπο ζωής της βιομηχανικής και τεχνολογικής εποχής, με τα αδιέξοδά του, έρχεται να προσφέρει ένα υγιές εναλλακτικό πρότυπο ζωής (Καψωμένος, 2012). Οι αρχές του, αρχές αρμονίας φυσικών και ηθικών αξιών, κατάφασης στη ζωή, ενότητας χώρου και χρόνου, βαθιάς αυτογνωσίας, διαμόρφωσης και διατήρησης ταυτότητας, αλλά και συλλογικής συνείδησης και ιστορικής μνήμης, διαχρονικής πολιτισμικής συνέχειας, δεσμών αλληλεγγύης, αμοιβαίας δέσμευσης σε κοινούς κανόνες συμπεριφοράς, καλαισθησίας και αρετής, διέπουν τον στοχασμό και το έργο των Τριών Ιεραρχών μας.

Σύμφωνα με αυτούς, **η αναζήτηση της αλήθειας (φιλοσοφία), η αγάπη για το ωραίο (φιλοκαλία), η δικαιοσύνη πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους της Παιδείας**, της οποίας απώτερος σκοπός είναι η ολοτελής ένταξη του ανθρώπου στο συλλογικό- κοινωνικό σώμα. Συνεπώς, **η Παιδεία για τους Τρεις Ιεράρχες πρέπει να είναι κοινωνική, να προσβλέπει στην συνάντηση με τον άλλο, τον συνάνθρωπο.**

Αυτοί «οι μελίρρυτοι ποταμοί της σοφίας» αναδεικνύονται διαχρονικοί Δάσκαλοι της σημερινής κοινωνίας, η οποία, ίσως, έχει μεγαλύτερες ανάγκες πνευματικής αφύπνισης και καθοδήγησης. (Περαντώνη, 2000).

Ο Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε στην Καισάρεια της Καππαδοκίας το 33 μ.Χ. από πολύ ευσεβείς γονείς. Ήταν η εποχή της ακμής του Χριστιανισμού. Είχαν σταματήσει οι διωγμοί κατά των χριστιανών, καθώς ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος είχε υπογράψει την ανεξιθρησκία όλων των κατοίκων της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Αν και πρωτεύουσά της ήταν η Κωνσταντινούπολη, ωστόσο πνευματική πρωτεύουσα εθεωρείτο η Αθήνα.

Εκεί ο Βασίλειος συνέχισε τις λαμπρές σπουδές του από την Καισάρεια και την Κωνσταντινούπολη, σπουδάζοντας για μία τετραετία Ρητορική, Φιλοσοφία, Διαλεκτική, Αστρονομία, Γραμματική, Φυσική, Γεωμετρία και Ιατρική. Στην Αθήνα συνάντησε και τον Γρηγόριο Νανζιανζηνό, με τον οποίο συνδέθηκε με μian αληθινή φιλία.

Όταν γύρισε πίσω στον τόπο του, ο Βασίλειος δεν ασχολήθηκε επαγγελματικά με όσα είχε σπουδάσει, αλλά έγινε ασκητής και, αργότερα, χειροτονήθηκε επίσκοπος Καισαρείας. Παρά τα προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε, πρωτοστάτησε σε έργα φιλανθρωπίας, με κορυφαίο την ανοικοδόμηση της Βασιλειάδας, όπου, ανάμεσα σε πτωχοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία που υπήρχαν εκεί, έφτιαξε και μεγάλο νοσοκομείο. Η εκκλησία του έδωσε τον τίτλο του «Μεγάλου», για να τιμήσει τη μεγάλη κοινωνική και πνευματική του προσφορά.

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος (ο Νανζιανζηνός) γεννήθηκε το 329 μ.Χ. στην Αριανζό της Καππαδοκίας, κοντά στη Νανζιανζό (γι' αυτό και έλαβε το όνομα «Νανζιανζηνός»), επίσης από ευσεβείς γονείς. Ευρυμαθής και εκείνος, έδωσε σπουδαίες μάχες κατά των αιρέσεων και, αργότερα, έγινε πατριάρχης Κωνσταντινούπολης. Τα σωζόμενα συγγράμματά του (θεολογικά, ποιητικά και ρητορικά δείχνουν τη μεγάλη συγγραφική του δεινότητα και την πνευματική του κατάρτιση.

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, τρίτος μεγάλος Ιεράρχης, γεννήθηκε τον 4^ο αι. μ.Χ. στην Αντιόχεια της Συρίας, μian από τις μεγαλύτερες πόλεις της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Οι γονείς του, επίσης, τον ανέθρεψαν «εν παιδεία και νοουθεσία Κυρίου». Σπούδασε Ρητορική και Φιλοσοφία κοντά σε σπουδαίους δασκάλους της εποχής. Σε ηλικία 20 ετών έγινε δικηγόρος. Αποχώρησε, όμως, από το δικαστικό κλάδο και σπούδασε Θεολογία. Έτσι, ο άλλοτε δικανικός ρήτορας μεταπλάθεται σε ρήτορα εκκλησιαστικό (Περαντώνη, 2000).

Αφού μοίρασε την περιουσία του στους φτωχούς, ακολούθησε την ιεροσύνη και υπηρέτησε ως διάκονος και ως πρεσβύτερος στην Αντιόχεια, ενώ, αργότερα, έγινε πατριάρχης στην Κωνσταντινούπολη. Δεν δίστασε να στηλιτεύσει όχι μόνο τη σπάταλη ζωή των ισχυρών και των πλουσίων της εποχής του, αλλά και την ίδια την αυτοκράτειρα Ευδοξία για την πολυτελή ζωή της.

Αυτή του η τόλμη ήταν και η αιτία της εξορίας του, κατά την οποία πέθανε σε ηλικία 62 ετών. Είναι από τους πολυγραφοτάτους Πατέρες της εκκλησίας μας. Σε εκατοντάδες αριθμούνται τα συγγράμματά του, τα οποία χωρίζονται σε πραγματείες, ομιλίες και επιστολές. Είχε μια πρωτοφανή ευγλωττία, για την οποία έλαβε τον τιμητικό τίτλο «Χρυσόστομος».

Ο ιερός Χρυσόστομος, ανάμεσα στα άλλα, επισημαίνει βασικές Αρχές Διδακτικής και Παιδαγωγικής, οι οποίες διέπουν σύγχρονα επιστημονικά βιβλία. Ο λόγος του απλός, ανθρώπινος, μα συνάμα επιστημονικός υπογραμμίζει διαχρονικές αλήθειες: «...**το έργο του δασκάλου είναι θεραπευτικό. Ο δάσκαλος είναι γιατρός και ο γιατρός δεν καταφεύγει στην φιλονεικία, ούτε χτυπάει, αλλά διορθώνει και θεραπεύει τον πληγωμένο**»(MG62,672). Δεν εγκαταλείπει το έργο του έως ότου δει ότι ο λόγος που έσπειρε έπιασε τόπο»(MG 59,116) Το έργο του είναι δύσκολο και πολύ κοπιαστικό, «γιατί θα πρέπει να ξενυχτάει, να συμβουλεύει, να διδάσκει, να αντιμετωπίζει σχόλια, επικρίσεις, κατηγορίες, παρεξηγήσεις, το φθόνο πολλών ανθρώπων και συγχρόνως να μεριμνά για τις βιοτικές του ανάγκες» (Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου,1996).

Τονίζει ακόμη ότι «τον ενάρετο δάσκαλο τίποτε πλέον δεν μπορεί να τον θίξει και να τον απειλήσει, από τη στιγμή που οι μαθητές του προοδεύουν. Το έργο του είναι επιτυχημένο, όταν οι μαθητές του έχουν καλλιεργήσει τόσο το εσωτερικό τους φρόνημα, ώστε να εφαρμόζουν την Αρετή όχι μόνο, όταν εκείνος είναι παρών, αλλά και όταν απουσιάζει».

Ειδικότερα, το σχολείο θα πρέπει να έχει, κατά τον Γρηγόριο, πρωταρχικό στόχο **την άσκηση των νέων στην Αρετή και η επιδίωξή της θα πρέπει να είναι καθημερινός αγώνας.**

Συνοψίζοντας, θα λέγαμε πως για τους τρεις Ιεράρχες σκοπός της Παιδείας, η οποία έχει κοινωνικό χαρακτήρα, είναι όχι η στεία γνώση ή ο μονομερής ορθολογισμός, αλλά η γνώση μετουσιωμένη σε αξίες και στάσεις ζωής. Αυτή η γνώση είναι που, τελικά, καλλιεργεί το αγωνιστικό φρόνημα, ενδυναμώνει το πνεύμα, χαλυβδώνει τις ηθικές μας αντιστάσεις, προσδίδει αισιόδοξη προοπτική ακόμη και στην καθημερινότητά μας και αντιμετωπίζει με αγάπη το ανθρώπινο πρόσωπο.

Ως εκ τούτου, το ποιοτικό μας έργο, το οποίο προσφέρεται με πολλή αγάπη και υπευθυνότητα προς τη νέα γενιά, ο αλληλοσεβασμός και η ομόνοια μεταξύ μας, ίσως, είναι η καλύτερη τιμή προς τους Τρεις Ιεράρχες μας!

Χρόνια πολλά και καλά!

**Με τιμή,
η Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων
Ηρακλείου Κρήτης,
Ιωάννα Α. Ραμουτσάκη**

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, (1996). *Παιδαγωγική Ανθρωπολογία*. Επιμ. Β.Χαρωνίτη και Ουρ.Λαναρά. Σταμούλης
- Καψωμένος, Ερ.(2012). *Παράδοση και Προτοπορία στη Νεοελληνική Ποίηση*. Εταιρεία Κρητικών Σπουδών- Ίδρυμα Καψωμένου Ανακτήθηκε από τον κόμβο <http://www.eks-ik.eu/dimosieyseis-ekdoseis/arthra-meletes/94-paradosi-kai-protoporia-sti-neoelliniki-poiisi-3-9-2020>. Ε.Κ.Σ-Ι.Κ.

Περαντώνη, Ι.(2000). *Οι Τρεις Ιεράρχες*. Ηράκλειο.